

דיון בכנסת על היערכות הממשלה ל"ג בעומר במירון

הוועדה לביטחון לאומי בכנסת התכנסה לדיון על היערכות גופי הממשלה והגופים הקשורים להילולת הרשב"י במירון השנה • השר פרוש: "הודעת ההתפטרות שלי שרירה אם לא יהיו לי הסמכויות, לא אהיה השר האחראי" • הפרויקטור דייטש ציין: "אם זה לא יסתדר ב-24 שעות הקרובות, אמליץ לשר למשוך את ידו"

בנימין ברגר

הוועדה לביטחון לאומי בכנסת, בראשות ח"כ צביקה פוגל, התכנסה לדיון ראשון על היערכות גופי הממשלה והגופים הקשורים להילולת הרשב"י במירון השנה. בדיון השתתפו שר ירושלים ומסורת ישראל מאיר פרוש, יו"ר ועדת העבודה והרווחה ח"כ ישראל אייכלר, פרויקטור מירון יוסף דייטש, מנכ"ל משרד ירושלים מר אסף יודי, נציגים ממשדרי הממשלה והגופים השונים, ח"כ אלמוג כהן, וח"כ סימיון מושיאשוילי.

יו"ר הוועדה, ח"כ פוגל אמר בפתח הדיון כי "אנו נמצאים זמן מועט לפני הילולת הרשב"י במירון. האירוע הזה הוא האירוע האזרחי הגדול בישראל. לפני כשנתיים התרחש אסון נורא בו נהרגו 45 אנשים ונפצעו למעלה מ-150 ואסור שהדבר הזה יחזור. האירוע בשנה שעברה עבר בשקט יחסי אבל זה לא פותר אותנו מלהתכונן לאירוע ולעבור אותו בצורה הטובה ביותר".

שר ירושלים ומסורת ישראל, מאיר פרוש, פרס בהרחבה בפני הוועדה את השתלשלות האירועים, מהמשא המתן למינוי שלו, ועד להחלטה על התפטרותו מתפקיד השר הממונה. הוא ציין כי לפני הקמת הממשלה, עת שפורסם כי שר מטעם יהדות התורה יכהן כשר האחראי על אירועי ההילולא במירון, מיהרו במשרד לשירותי דת ובמרכז הארצי למקומות הקדושים לחתום על הסכם עם מפקי האירוע, ללא ידיעתו ומבלי שיש שר מכהן במשרד לשירותי דת, בידיעה שההסכם יכבול את ידיו של השר שימונה.

"בפגישה שהתקיימה בביתי יחד עם הרב דייטש, נועדנו עם אנשי המשרד לשירותי דת, נאמר לי מפורשות שלא נחתמו הסכמים לקראת ההילולא, ולא סגרו עם מפקי האירוע. אחרי שבועיים קיבלנו עדויות על פעילות במירון, יצרנו קשר עם המשרד לשירותי דת, והשיבו לנו שזה לא משמעותי ואינו מחייב לגבי ההמשך", סיפר פרוש לחברי הכנסת.

בהתייחס להחלטתו על ההתפטרות הסביר כי במשך השנה הניהול השוטף של אתר הרשב"י הוא בידי המרכז למקומות הקדושים, אתמול הוסיף פרוש, "התברר כי מפקי האירוע שניהל גם בשנה שעברה את האירוע, אינו כפוף למשרדנו אלא הוא כפוף למרכז למקומות הקדושים במשרד הדתות. במצב זה, שאני נושא באחריות לאירוע מבלי שהסמכויות בידי, אני מודיע שמכתב שלי לראש הממשלה על ההתפטרות שרירה וקיימת, ואם לא יהיו לי הסמכויות, אני לא השר האחראי".

ח"כ ישראל אייכלר נשא דברים מרגשים בוועדה לביטחון לאומי, לקראת ההילולא במירון. "אני מדבר בשלושה כובעים, אחד כחבר וועדה החרד לקראת אירועי ל"ג בעומר. אני רוצה שאחרי ההילולא נוכל לעשות ישיבת סיכום ולברך על ההצלחה הגדולה. הכובע השני הוא כבנו של אבי ז"ל שהיה אחראי על המקום הקדוש במשך חמישים שנה. אני זוכר היטב איך שהיה קורא לשמור על מעברים פתוחים. הוא עשה זאת בשיתוף פעולה נדיר עם כולם, ובהקפדה על כך שאף שוטר לא נכנס לציון רק סדרנים

אזרחיים".

"ובכובע השלישי, הקשה ביותר: גיסי הרב חנוך סלוד זצ"ל הסתלק באסון הנורא במירון לפני שנתיים. קשה לתאר ולהיזכר בפטיש האסון, ובטרגדיה הנוראה שעברה על המשפחה, על האלמנה והיתומים, ואת זה אני מכפיל ב-45 משפחות. מדובר בטרגדיה מזועזעת. וכשאני יושב פה עם האחראים על ההילולא הקרובה, אני מתפלל שיזכר לצלוח את האירועים בשלום כפי שעברו במשך 90 שנים. מתרע"א עד תשפ"ב".

"אני רוצה לתת גיבוי מלא לידידי השר הרב מאיר פרוש. לא בגלל שהוא חבר מפלגתי, כי אני באופן אישי אמרתי לו "מה אתה עושה? לאן אתה נכנס? אתה הולך לתוך אירוע שרוב הסיכויים שיכשל" הרי רק בשנה שעברה ראינו את הקריסה הגדולה, שאנשים הובלו כצאן ובקר, במסלולים צרים, תוך אלימות שוטרים, ואחר כך הגיעה ההתפרצות הגדולה שפירקה את כל המחוסמים. משום מה דווקא אחרי זה נהיה יותר שקט. כי אי אפשר להסליל אלפי אנשים למסלול אחד".

"אחד הדברים שאמר הרב יוסי דייטש, הממונה לפרויקטור של מירון, היא הדרשה לפזר את האנשים על כל ההר. יש בהר המון מקום. אסור לקבץ את כולם לנקודה קטנה ליד מבנה הציון. אם היו מפצלים את ההר למספר נקודות של הדלקה, היו מצילים חיים. כששאלתי למה לא עושים את זה? אמר לי אחד האחראים, אני לא רוצה לקחת אחריות על כל ההדלקות. ובשביל זה ריכזו את כולם לאזור ההדלקה בתולדות אהרון, והתוצאה ידועה. שבוע לפני האסון הנורא הייתי במירון, ושמעתי מאחד מאנשי השטח שאמר לי "אני חרד על כל שעה שהאירוע הזה יעבור בשלום" ולצערוני ניבא וידע מה ניבא".

ח"כ אייכלר סיים את נאומו: "אני שוב מברך את הרב פרוש והרב דייטש שלקחו על עצמם את העול הזה, ומביע את תחושות ההחמצה על הניסיונות לפזר ולקחת מהם את הסמכויות. אנו חרדים לקראת

הבאות, ומתפללים שכולם יגיעו בשלום, ויחזרו בשלום, ותפילותיהם ישיפעו טובה וברכה על כל עם ישראל".

יוסף דייטש, פרויקטור מירון, אמר כי מדובר באירוע הכי מסוכן במדינת ישראל כאשר צל האסון מרחף מעל. לדבריו יש ריבוי של לוחקי חסות וקשה מאד לקחת אחריות כאשר הובלת האירוע אין סמכויות. "קיימתי למעלה מ-100 פגישות וראיתי שיש נכונות עוזר לעזור ולסייע. שנה שעברה האירוע אמנם היה בטוח אך היתה חסרה השמחה. אם נשים את האגו שלנו בצד ונעבוד בשיתוף פעולה אז יצא הטוב ביותר. כולי תקווה שראש הממשלה וגופים נוספים יכנסו לתמונה בסוף היום. תנו לנו לעבוד על מנת שהאירוע יצליח". דייטש ציין, "אם זה לא יסתדר ב-24 שעות הקרובות, אמליץ לשר למשוך את ידו. אם יסחבו אותנו עכשיו, ואומר לשר שאני לא יכול להמשיך".

רפ"ק שמואל פיאמנטה, משטרת ישראל, אמר כי חודשיים לפני האירוע אין מתווה ושום דבר אופרטיבי לא הוחלט כאשר לעומת שנים עברו שבתקופה זו הכוחות כבר היו בשטח להכנות במתחם. "האחריות של הפרויקטור והשר צריכה להיות על כלל האירועים ולא רק על ההדלקה. בשנה שעברה היו בעיות קשות מאד כאשר הגשנו דרישות למפקי וכל אחד גלגל אחריות אחד לשני. אני מקווה שהפעם יהיה גורם אחד שנוכל לקבל תשובות ומענה. בנוסף טרם הוסדר מהו הבסיס החוקי שאנחנו פועלים באירועים הללו. יש פערים מהותיים וחייבת שתהיה הסדרה של גורם אחד בלעדי".

חברו לארגון סנ"צ ברק ערוסי, הוסיף כי "ללא תוכנית מבצעית המשטרה אינה יכולה לגזור שום משמעות כלכלית ומבצעית לאירוע. הפרויקטור הוא זה שעובד מולנו ויש לוודא שהמפקי עומד בכל הסיכומים. אנחנו בעד פיזור האירועים בהילולא", טפסר משנה אוסקר פוקס, כבאות והצלה,

ציין כי "כוחות של שירות הכבאות וההצלה נמצאים מחודש ינואר במירון אבל 70% מוקם לקראת ההילולא ולכן יש צורך במתווה. על הגשת הבקשות לתיאום האירועים, הסדרת החניונים ומתחמי הלינה להיות מוגשים מספיק זמן מראש על מנת שיאושרו". צביקה סלוד, הפרויקטור בשנה שעברה, הסביר כי כל הדברים שנעשו לא טוב בהילולא בשנה שעברה הם בהישג יד לשפר אותם וניתן ליישם הרבה מאד לקחים משנה שעברה. לדבריו המתווה הוא טוב ואפשר לתקן אותו בנקודות ביניהם: הכשרת מתחמי אירועים ומשפחות, שירות לציבור בתניינים ובהילולא וזרימת האירוע ללא עצירות מיותרות.

קרן פטל, מנכ"לית המועצה האזורית מרום גליל, אמרה כי לכולם ברור שיש צורך במנהלת משותפת לכל הגופים. היא הזהירה כי למועצה אין ביטוח על מכלול האירועים ולמרות פניות חזרות ונשנות בנושא לא התקבל מענה. היא ציינה כי "השיטור המועצתי החדש הינו כוח משמעותי שנותן מענה בנושאים של רוכלות ולינה שלא כחוק".

עו"ד איגי פוז, משרד המשפטים, אמר כי "המשרד ייתן את כל הכלים לצורך קידום מתווה ההילולא והחקיקה שאמורה ליישם אותו, ואילו בנושא פתרון לסוגיית הביטוח יש צורך כי הדרג המדיני ייתן את דעתו עליה".

רן שדמי, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ציין כי "הנושא המרכזי הוא חוויית הנוסע במהלך הנסיעה שצריך להגיע להר עם שהייה קצרה מאד בנקודות הוויסות".

יו"ר הוועדה, ח"כ פוגל, אמר בסיום הדיון: "אנחנו בקצה הזמן ואנחנו נעשה הכל כדי שהאירוע יצא לפועל ויצליח. אבל לא ניקח סיכונים בחיי אדם. נקיים סיור וישיבת מעקב. אני לא רוצה להגיע להמלצה שאסור לקיים את האירוע".

